

plan na dziś:

znaki – oznaki
syntaktyka, semantyka, pragmatyka
logiczna koncepcja języka (reguły: słownikowe, składniowe, znaczeniowe)
funkcje wyrażen językowych
użycie i wymienienie; język przedmiotowy i metajęzyk

1. Rozstrzygnij, czy w poniższych przykładach mamy do czynienia ze znakami, czy z oznakami:
 - (a) Dym unosi się nad drzew w lesie i wiesz, że należy w związku z tym szybko zawiadomić Straż Pożarną.
 - (b) Stefan nosi supel na chusteczce, żeby nie zapomnieć o kupieniu mleka.
 - (c) Na zebraniu członków SP „Podstęp” jeden z obecnych wygłasza ostrą krytykę działań zarządu. Prezes przypomina sobie, że delikwent w ciągu ostatniego roku został awansowany, otrzymał premię i podwyżkę – o co więc chodzi?
2. Podaj przykład sytuacji, w której szum wody będzie (a) znakiem, (b) oznaką czegoś.
3. Które z poniższych zagadnień należą do syntaktyki, semantyki, a które do pragmatyki odpowiednich języków? definicja poprawnie zbudowanej formuły pewnego języka formalnego, definicja języka, określenie funkcji wyrażen językowych, odróżnienie znaczenia etymologicznego i realnego, retoryczna koncepcja *decorum*.
4. Załóżmy, że słowa to cegietki (takie, jakie można by znaleźć na budowie, np.). Co określać będą reguły słownikowe, składniowe i znaczeniowe „języka cegiet”?
 - (a) Jedna pani z drugą panią jadą pociągiem. Nagle jedna pani kicha. Druga mówi: „Na zdrowie!”
 - (b) Dzieci, bawiące się na podwórku: „Ene, due, rike fake, torba, borba ósmes smake; deus, deus kosmateus i morele baks’.
 - (c) Adam Weinsberg, *Językoznawstwo ogólne*: „Praindoeuropejczycy mieli w swoim języku czasowniki o znaczeniu «orać», «siać» i «mleć» (...).”
 - (d) Pan Zenon, grzebiąc w urzędzeniu elektrycznym i spoglądając na instrukcję: „Jeżeli czerwony kabel podłączę do zielonej wtyczki, to wtedy żółty trzeba włożyć do białej, żeby połączyć z niebieskim ...”.
 - (e) Ten sam pan Zenon, zraniwszy się przy ściąganiu izolacji z kabla: „O, k...!”
 - (f) Wiadomo kto, wiadomo gdzie: „Ce, ce, ce-wu-ka, ce-wu-ka-es!!!”.
 - (g) Tukidydes, *Wojna peloponeska*: „Katanejczycy, odbywszy zgromadzenie, nie zgodzili się na wpuszczenie wojska ateńskiego (...).”
 - (h) Sędzia: „Ogłaszam wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej (...).”
 - (i) Tonący: „Ratunku!”
6. Jaką funkcję pełnią:
 - (a) notatka służbowa z rozmowy z klientem,
 - (b) opowieść o własnych przeżyciach,
 - (c) kartki z życzeniami świątecznymi,
 - (d) laudacja na cześć dostojnego jubilata.
7. Rozstrzygnij w każdym z następujących przypadków, czy zdanie „Zamknij drzwi” zostało użyte, czy wymienione:
 - (a) „Zamknij drzwi” bywa używane jako prośba lub rozkaz.
 - (b) Zamknij drzwi.
 - (c) Nie wiem, co masz na myśli, mówiąc „Zamknij drzwi”.

8. Które słowa w podanych niżej zdaniach są użyte, a które wymienione?
- (a) „To, co jest znaczy, jest, a zatem różni się od jest, ponieważ «jest jest» byłoby nonsensem.” (Bertrand Russell, *Mój rozwój filozoficzny*).
 - (b) „Słowo motyl nie jest motylem. Słowo to jedno, a motyl to co innego. Jeśli pomylisz te dwie rzeczy, ludzie będą mieli prawo się z Ciebie śmiać. Nie rób ze słowa czegoś, czym ono nie jest.” (Leonard Cohen, *Jak mówić poezję*).
9. W tradycyjnej teorii nazw twierdzi się, że w złożonych wyrażeniach nazwy mogą występować w trzech supozycjach: prostej (gdy nazwa jest znakiem dla konkretnego obiektu rozważanego rodzaju), formalnej (gdy jest znakiem dla całego gatunku bądź rodzaju obiektów) oraz materialnej (gdy nazwa jest znakiem dla samej siebie).
- (a) Określ, w jakiej supozycji użyte jest słowo królik w poniższych zdaniach:
 - i. Królik przekicał przez tąkę.
 - ii. Królik jest w Europie zwierzęciem pospolitym.
 - iii. Słowo „królik” nie jest palindromem.
 - (b) W jakich supozycjach nazwy są używane, a w jakich – wymieniane?
 - (c) Czy każda nazwa może wystąpić w każdej z trzech supozycji? (Dłoń z grubsza pomocna: rozważ, na przykład, nazwy: piernik, koniokrad, Stońce, Jan Kowalski).
10. Podaj przykład znaku, który ma powszechnie ustalone znaczenie międzynarodowe, znaku, który ma znaczenie przyjęte tylko w społeczeństwie polskim, oraz takiego znaku, którego znaczenie ustalone jest w małej grupie osób.
11. Wskaż niewątpliwe zdania w sensie logicznym. W pozostałych przypadkach wskaż funkcje danej wypowiedzi, względnie przedstaw problemy, jakie napotykasz przy jej zinterpretowaniu.
- (a) Pierwsze prawa logiki sformułowali starożytni Grecy.
 - (b) Nie tylko A są B .
 - (c) Daję słowo honoru, że ostatni raz widziałem przyzwaną dwanaście lat temu.
 - (d) Oskarżony Ira Jones przysiągł na Biblię, iż nie podpalił domu rodziny Robbinsów.
 - (e) $23 = 9$.
 - (f) Żadna elegancka kobieta nie nosi w tym sezonie krótkiej spódniczki ani psychodelicznej biżuterii.
 - (g) Lepiej nie zadawać się z mieszkańcami tego bloku, którzy nie mają grosza przy duszy.